

der saaledes som vor Grundlov — i den Henseende mageløs — udtrykkelig selv erklærer, at det kan gøres til Gjenstand for Behandling og Forandring. Nu er det rigtignok af den ærede Ordfører blevet sagt, at han har ifinde, eller at den høitærede Majoritet i Udvalget har ifinde til 3die Behandling at freikomme med et forandret Forslag. Men, da et saadant Forslag nu ikke foreligger, saa kan jeg ikke deraf lade mig bevæge i Henseende til den Afstemning, der nu skal finde Sted.

Jøvrigt skal jeg endnu kun bede om Tilladelse til at bemærke, at jeg ogsaa med Hensyn til, at der bitterligt nu skal herske Religionsfrihed her i Landet, og at det fornemmelig snart vil vise sig, hvad saa maa være, at der er Medlemmer i Borgervæbningen, der hverken ere Christne eller Jøder, men have en hvilken som helst anden Religionsbekendelse, ikke kan gaae ind paa at stemme for, at en Gædsformular, der siger: „Saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord!“ bliver indført i Loven, fordi den derved vilde blive den eneste Formular, under hvilken denne Ged kan aflægges. Og jeg skulde derfor ogsaa i denne Henseende være tilbøielig til at holde for, at man lod det blive ved, i Loven at udtale, at en Ged vilde udgaae fra Kongen, saa at den i sin Tid nærmere kunde blive formuleret i Forhold til de forskjellige religiøse Bekendelser.

Kirck: Dersom det kunde forandre den ærede sidste Taler's Mening ved Stemmegivningen, at Formularen blev saaledes forandret, at Kongen kom til at staae først, da troer jeg vistnok, at de to andre ærede Medforslagsstillere ikke vilde have noget imod, at det bliver rettet til 3die Behandling (Nei!) og saa vilde jo den Steen være væltet fra hans Bryst. Det vil forresten være meget vanskeligt at skrive en Gædsformular, der kan være anvendelig for de forskjellige Troesbekændere, der, som den ærede Taler meente, i Fremtiden, ligesom allerede tidligere, vilde bestaae sig i Borgervæbningen; men jeg troer ogsaa, at man efterhaanden, som det viser sig, at der indtræde forskjellige Troesbekændere — det være sig Jøder, som allerede nu er Tilfældet, eller andre — maatte kunne indrette Formularer for dem, ved Siden

af den for Pluraliteten af den, i den danske Stat boende Folkemængde gjældende Gædsformular. Det Sidste, der staaer: „saasandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord“ er jo almindelig udtalt i de tidligere Trofskæder, som have været aflagte, og det er jo Noget, som vi, der bekjende os til den christelige Religion, ved Gædsafleggelse bestandig have maattet udtale; hvad Jøderne angaaer, kunde jo den Formular, som er bleven citeret, anvendes. Den Ged derimod, vi have aflagt her — som er den første, jeg har aflagt i mit Liv — er jo ganske simpelt, og jeg troer, at Enhver kan aflægge den; og saaledes troer jeg ogsaa, det maatte kunne indrettes med Gædsformularen for de forskjellige Troesbekændelser, at den i det Væsentlige kunde blive overeensstemmende med den i Hovedpunktet; en forskjellig Formulering finder jo kun Sted med Hensyn til, hvad de vedkommende Troesbekændere ansee for at være det Høieste, hvorved de kunne sværge.

Ordføreren: Jeg skal ikke vidtløstiggjøre disse Forhandlinger ved at gaae ind paa, hvad den ærede Landstingsmand fra Omegnen af Sorø (Kierkegaard) yttrede. Jeg skal blot tilslade mig at bemærke, at jeg ikke troer, at han har gængivet mine Uttringer ganske rigtigt. Jeg sagde nemlig ikke, at Grundloven staaer over Kongen; men jeg sagde, at det kan formeentlig ikke siges, at Kongen staaer over Grundloven. Forresten maa jeg gjentagende udhæve, hvad jeg allerede har gjort opmærksom paa, at jeg, da jeg var bleven bekjendt med den Formular, der bruges i Armeen, meente, at der var Anledning til ved en senere Behandling af Sagen at modificere vort Forslag saaledes, at Kongen kom til at staae foran Grundloven. Jøvrigt maatte der jo bestemmes Noget, enten Kongen skulde staae først eller Grundloven skulde staae først, og det var det, som gav Anledning til de Uttringer fra min Side, som bleve paaanfede af den ærede Taler. Det maatte jo bestemmes, om den Gne skulde staae først eller den Anden, og det var det, der gav Anledning til, at det ærede Medlem tog til Gjenmæle imod mig.

Da Ingen videre ønskede at yttre sig, gif man over til Afstemning, hvorved: